

Dosarul nr. 2ra-577/20

Prima instanță: (Judecătoria Botanica, mun. Chișinău) S. Dimitriu
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) L. Bulgac, V. Buhnaci, Gr. Dașchevici

Î N C H E I E R E

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către notarul Jeleznîi Angela, reprezentată de avocatul Negru Gheorghe,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cojuhari Sergiu, Cojuhari Ala, Coptu Ludmila și Ghedzul Raisa împotriva lui Cojuhari Valeriu, Ghedzul Oleg, Josan Ivan, Josan Gheorghe, Josan Evghenii, Direcția Administrare Fiscală Botanica, intervenient accesoriu notarul Jeleznîi Angela cu privire la declararea nulității contractului de donație, constatarea faptului acceptării succesiunii, determinarea cotelor-părți din patrimoniul succesoral, recunoașterea dreptului de proprietate prin succesiune asupra bunurilor succesoriale,

împotriva deciziei din 31 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Cojuhari Valeriu și s-a menținut hotărârea din 20 ianuarie 2016 a Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 22 martie 2011, Cojuhari Sergiu, Negară Ludmila și Ghedzul Raisa au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Cojuhari Valeriu cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii.

La 13 iunie 2011, Cojuhari Sergiu, Cojuhari Ala, Coptu Ludmila și Ghedzul Raisa au depus cerere de chemare în judecată de modificare și completare a pretențiilor împotriva lui Cojuhari Valeriu, Ghedzul Oleg, Josan Ivan (f.d. 57-60 Vol. I).

În motivarea cererii, reclamanții au menționat că sunt frați cu Cojuhari Valeriu, iar Cojuhari Antonina a fost mama lor, care a decedat la 07 decembrie 2009.

La fel, au invocat că la 26 februarie 2008, notarul Jeleznii Angela a autentificat contractul de donație nr. 550, prin care Cojuhari Antonina a donat lui Cojuhari Valeriu 4/10 cotă-parte din bunurile imobile cu nr. cadastrale XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX și XXXXX.

Au specificat reclamantii că contractul de donație a fost autentificat cu încălcarea normelor imperative, fiind pasibil de nulitate absolută din următoarele considerente.

Cojuhari Antonina din anul 2000 a fost diagnosticată cu cataractă incipientă, iar pe parcursul anilor, boala s-a agravat, astfel în ultimii ani de viață cu un ochi nu vedea deloc, iar cu alt ochi foarte slab, aproximativ 10%.

Astfel din această cauză, la data de 18 septembrie 2009, la întocmirea testamentului nu a fost posibil semnarea acestuia de către Cojuhari Antonina, dar de către martori.

Deci, la data de 26 februarie 2008, Cojuhari Antonina era în imposibilitate să citească contractul de donație nr. 550, după cum este menționat în contractul respectiv.

Prin urmare, în opinia reclamantilor, în temeiul art. 216, 217 și 220 din Codul civil, contractul de donație din 26 februarie 2008 a fost autentificat cu încălcarea normelor imperative.

De asemenea, reclamantii au reiterat că împreună cu fratele lor, Cojuhari Valeriu, au crescut în casa părintească, compusă din:

- Lit. A – încăperile nr. 1 cu suprafața de 15,5 m.p. și încăperea nr. 2 cu suprafața de 16,8 m.p.;
- Lit. A2 – încăperea cu suprafața de 8,7 m.p., încăperea nr. 6 cu suprafața de 10,7 m.p., încăperea nr. 7 cu suprafața de 2,9 m.p. și încăperea nr. 8 cu suprafața de 2 m.p.;
- Lit. a – încăperile nr. 10-11 cu suprafața de 10,6 m.p.;
- Lit. a2 – încăperea nr. 12 cu suprafața de 10,6 m.p.;
- Construcție accesorie nr. 07 – încăperile nr. 7 cu suprafața de 30,9 m.p. și nr. 8 cu suprafața de 10,7 m.p., situate pe terenul pentru construcții din XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX cu suprafața totală de 0,104ha.

Ulterior, prin înțelegere comună cu părinții, a fost determinat modul de folosință a încăperilor în felul următor:

Lui Cojuhari Sergiu i-a fost dată în folosință următoarele încăperi:

- Lit. A - încăperea nr. 1 cu suprafața de 15,5 m.p.;
- Lit. a2 – încăperea nr. 12 cu suprafața de 9,1 m.p.;
- Lit. a – încăperile nr. 10-11 cu suprafața de 10,6 m.p., acordându-i posibilitatea și permisiunea de a construi singur încăperi suplimentare pentru îmbunătățirea condițiilor locative.

Lui Cojuhari Valeriu i-au fost date în folosință următoarele încăperi:

- Lit. A – încăperea nr. 2 cu suprafața de 16,8 m.p.;
- Lit.a2 – încăperile nr. 5 cu suprafața de 8,7 m.p.; nr. 6 cu suprafața de 10,7 m.p.; nr. 7 cu suprafața de 2,9 m.p. și nr. 8 cu suprafața de 2 m.p., acordându-i posibilitatea și permisiunea de a construi singur încăperi suplimentare pentru îmbunătățirea condițiilor locative.

Cojuhari Sergiu a folosit și întreținut încăperile menționate atât în timpul vieții Antoninei Cojuhari, cât și după decesul acesteia, fapt ce se confirmă prin contractele de furnizare a energiei electrice și a gazelor naturale, încheiate pe numele lui Cojuhari Sergiu.

Totodată, reclamantii au menționat că Cojuhari Antonina, împreună cu Coptu Ludmila au construit o anexă (neautorizată) identificată cu nr. 07 din încăperile nr. 7 cu suprafața de 30,9 m.p. și nr. 8 cu suprafața de 10,7 m.p., iar după căsătorie, Coptu Ludmila (Negară) împreună cu soțul, au construit în jurul acestei anexe două încăperi – nr. 6 cu suprafața de 9,3 m.p. și nr. 9 cu suprafața de 22 m.p.

La fel, părinții au permis Raisei Ghedzul să construiască pentru familia acesteia încăperile cu nr. 10 cu suprafața de 32 m.p. și nr. 18 cu suprafața de 14 m.p. din construcția cu nr. 07.

La 23 octombrie 2015, Cojuhari Sergiu, Cojuhari Ala, Coptu Ludmila și Ghedzul Raisa au depus cerere, prin care au solicitat atragerea în proces în calitate de copârâți pe Josan Gheorghe, Josan Evghenii și Direcția Administrare Fiscală Botanică (f.d. 14 Vol. II).

Prin încheierea protocolară din 23 octombrie 2015, s-a dispus atragerea în proces în calitate de copârâți pe Josan Gheorghe, Josan Evghenii, Direcția Administrare Fiscală Botanică (f.d. 48 verso Vol. II).

La 30 noiembrie 2015, Cojuhari Sergiu, Coptu Ludmila și Ghedzul Raisa au depus cerere de modificare a cererii de chemare în judecată (f.d. 21-22 Vol. II), prin care au solicitat:

- declararea nulității contractului de donație nr. 55 din 26 februarie 2008 în partea în care Cojuhari Antonina a donat lui Cojuhari Valeriu 4/10 cotă-parte din bunurile imobile cu nr. cadastrale XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX și XXXXX, situate pe XXXXX;

- constatarea faptului acceptării succesiunii de către Cojuhari Sergiu în privința a 4/10 cotă-parte din bunurile imobile cu nr. cadastrale XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX și XXXXX, situate pe XXXXX, care au aparținut cu drept de proprietate Antoninei Cojuhari, decedată la 07 decembrie 2019;

- determinarea după Cojuhari Sergiu a cotei-părți din patrimoniul succesoral, cu atribuirea a 2/10 cotă-parte din bunurile imobile cu nr. cadastrale XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX și XXXXX, situate pe XXXXX;

- recunoașterea după Cojuhari Sergiu a dreptului de proprietate prin succesiune asupra bunurilor succesoriale și anume în privința a 2/10 cotă-parte din bunurile imobile cu nr. cadastrale XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX și XXXXX, situate pe XXXXX;

- recunoașterea dreptului de proprietate personală după Coptu Ludmila asupra încăperilor nr. 6 cu suprafața de 9,3 m.p. și nr. 9 cu suprafața de 22 m.p. din construcția nr. 07, situate pe lotul de pământ cu nr. cadastral XXXXX din XXXXX;

- recunoașterea dreptului de proprietate personală după Ghedzul Raisa asupra încăperilor nr. 10 cu suprafața de 32 m.p. și nr. 18 cu suprafața de 14,2 m.p. din

construcția nr. 07, situate pe lotul de pământ cu nr. cadastral XXXXX din XXXXX.

Prin încheierea din 20 ianuarie 2016 a Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău, a fost încetat procesul în partea cerințelor înaintate de Coptu Ludmila și Ghedzul Raisa (f.d. 54 Vol. II).

Prin hotărârea din 20 ianuarie 2016 a Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Cojuhari Sergiu, Negară Ludmila și Ghedzul Raisa (f.d. 67-72 Vol. II).

S-a constatat nulitatea absolută a contractului de donație nr. 550 din 26 februarie 2008, autentificat de notarul privat Jeleznîi Angela, înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău la 27 februarie 2008, încheiat între Cojuhari Antonina și Cojuhari Valeriu în privința cotei-părți din bunurile imobile din XXXXX cu nr. cadastrale XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX și XXXXX.

S-a determinat lui Cojuhari Sergiu 2/10 cotă-parte ideală din bunurile imobile, situate în XXXXX cu nr. cadastrale XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX și XXXXX.

S-a recunoscut dreptul de proprietate prin succesiune lui Cojuhari Sergiu asupra a 2/10 cotă-parte ideală din bunurile imobile, situate pe XXXXX cu nr. cadastrale XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX și XXXXX, care constituie parte succesorală fiind cota nerevendicată, fiind pasibilă dobândirii de succesori în modul prevăzut de lege.

S-a încasat de la Cojuhari Valeriu în beneficiul statului suma de 10 741,60 de lei cu titlu de taxă de stat.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că la data de 26 februarie 2008, Cojuhari Antonina era în imposibilitate să citească contractul de donație nr. 550, după cum este menționat în girul de autentificare a acestuia și să-l semneze singură fără asistența unui terț pentru a vedea unde semnează și ce semnează.

Astfel, prima instanță a concluzionat că contractul de donație nr. 550 din 26 februarie 2008 a fost autentificat cu încălcarea normelor imperative, fiind pasibil de nulitate absolută.

La fel, instanța de fond a constatat că întocmirea ulterioară a unui testament pentru copiii săi pentru averea sa, coroborat cu alegerile părților și ale martorilor referitor la voința defunctei de a lăsa averea sa nu numai pârâtului Cojuhari Valeriu, atestă suplimentar lipsa unei manifestări a voinței neviciate, exprimată în modul prevăzut de lege și adecvat situației de deficiență fizică a defunctei.

Totodată, prima instanță a stabilit că masa succesorală după decesul Antoninei Cojuhari a constituit 4/10 cotă-parte ideală din bunurile inobile situate în XXXXX cu nr. cadastrale XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX și XXXXX.

Deci instanța de fond a concluzionat că Cojuhari Sergiu a înaintat cerințe de constatare a faptului acceptării succesiunii, locuirea permanentă a acestuia fiind confirmată prin explicațiile părților și martorilor audiați, precum și prin chitanțele de plată a serviciilor comunale, astfel acceptând moștenirea rămasă, prin urmare, urmând a fi constatat faptul acceptării succesiunii de către Cojuhari Sergiu asupra

masei succesoriale rămasă după decesul Antoninei Cojuhari și anume asupra 4/10 cotă-parte ideală din bunurile imobile situate în XXXXX cu nr. cadastrale XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX; XXXXX și XXXXX.

Însă, deoarece instanța este limitată la cerințele înaintate de reclamant în conformitate cu art. 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă, Cojuhari Sergiu solicitând determinarea a 2/10 cotă-parte ideală din bunurile imobile, urmează a se admite cerințele în această parte.

La 22 ianuarie 2016, Cojuhari Valeriu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 20 ianuarie 2016 a Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău (f.d. 74 Vol. II).

Prin decizia din 31 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Cojuhari Valeriu și s-a menținut hotărârea din 20 ianuarie 2016 a Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău (f.d. 165-175 Vol. II).

La 13 septembrie 2019, Cojuhari Valeriu a declarat recurs împotriva deciziei din 31 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 184-186 Vol. II).

Prin încheierea din 14 martie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a considerat inadmisibil recursul declarat de Cojuhari Valeriu (f.d. 203-208 Vol. II).

La 10 mai 2019, notarul Jeleznîi Angela a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 20 ianuarie 2016 a Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău, solicitând totodată repunerea în termen (f.d. 27-29 Vol. III).

Prin încheierea din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de notarul Jeleznîi Angela cu privire la repunerea în termen a apelului și s-a restituit apelul ca depus în afara termenului legal iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d. 81-86 Vol. III).

Prin decizia din 19 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de notarul Jeleznîi Angela și s-a menținut încheierea din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

La 04 februarie 2020, notarul Jeleznîi Angela, reprezentată de avocatul Negru Gheorghe, a declarat recurs împotriva deciziei din 31 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești, cu restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță.

Recurenta notarul Jeleznîi Angela, în motivarea recursului a menționat că începând cu 01 martie 2012, nu a mai activat pe adresa municipiul Chișinău, str. Tighina 65 of. 201, iar deoarece la data de 30 noiembrie 2015 reclamații au modificat cerințele, instanța de judecată urma să o informeze și să-i expedieze copia cererii de chemare în judecată modificată.

Astfel a invocat că deoarece la materialele cauzei nu există dovada că cererea de modificare a pretențiilor i-a fost înmănată, faptul dat constituie o încălcare a normei de drept procedural.

Prin urmare, cauza a fost examinată în lipsa unui participant la proces, căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, ceea ce constituie temei de casare a hotărârilor contestate cu restituirea cauzei la rejudecare.

Totodată, recurenta a specificat că la examinarea cauzei, instanțele de judecată au interpretat în mod eronat legea, încălcări ce au dus la soluționarea greșită a cauzei.

La 25 februarie 2020, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de către Direcția Administrare Fiscală Botanică, Josan Ivan, Josan Gheorghe, Josan Evghenii la 27 februarie 2020, de către Cojuhari Valeriu, Cojuhari Sergiu și Cojuhari Ala la 28 februarie 2020, iar de către Ghedzul Raisa și Ghedzul la data de 09 martie 2020 (f.d. 150-160 Vol. III).

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de notarul Jeleznîi Angela, reprezentată de avocatul Negru Gheorghe, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În conformitate cu art. 429 alin. (5) din Codul de procedură civilă (modificat prin Legea nr.254 din 01 decembrie 2017, în vigoare de la 05 ianuarie 2018), nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației.

Din materialele dosarului rezultă că la 22 ianuarie 2016, Cojuhari Valeriu a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 20 ianuarie 2016 a Judecătoriei Botanice, municipiul Chișinău (f.d. 74 Vol. II).

Prin decizia din 31 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Cojuhari Valeriu și s-a menținut hotărârea din 20 ianuarie 2016 a Judecătoriei Botanice, municipiul Chișinău (f.d. 165-175 Vol. II).

La 13 septembrie 2019, Cojuhari Valeriu a declarat recurs împotriva deciziei din 31 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 184-186 Vol. II).

Prin încheierea din 14 martie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a considerat inadmisibil recursul declarat de Cojuhari Valeriu (f.d. 203-208 Vol. II).

La 10 mai 2019, notarul Jeleznîi Angela a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 20 ianuarie 2016 a Judecătoriei Botanice, municipiul Chișinău, solicitând totodată repunerea în termen (f.d. 27-29 Vol. III).

Prin încheierea din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de notarul Jeleznîi Angela cu privire la repunerea în termen a apelului și s-a restituit apelul ca depus în afara termenului legal iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d. 81-86 Vol. III).

Prin decizia din 19 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de notarul Jeleznîi Angela și s-a menținut încheierea din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Prin urmare, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că prin restituirea cererii de apel depusă de notarul Jeleznîi Angela (încheierea de restituire a cererii de apel din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, fiind menținută prin decizia din 19 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție), aceasta nu a fost supusă examinării fondului și drept urmare notarul Jeleznîi Angela nu este în drept să declare recurs.

Astfel din considerentele menționate, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul înaintat de Jeleznîi Angela, reprezentată de avocatul Negru Gheorghe drept inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. c) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de notarul Jeleznîi Angela, reprezentată de avocatul Negru Gheorghe.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari